

NAAR DUURZAME JOBS IN OPVANG EN BEGELEIDING VAN SCHOOLGAANDE KINDEREN

Workshop
Studiedag Bouwen aan BOA!
6 juni 2023

Helena Sienaert & Margaux Verschelden
Arteveldehogeschool

1

INHOUD

- In de DuJo-workshop maak je kennis met de output van het DuJo-project.
- De Duo-Doebox ondersteunt professionals in opvang en onderwijs die hun samenwerken aan een zorgzame speelleeromgeving voor kleuters willen versterken.
- De box biedt achtergrondinformatie, methoden en materialen om elkaar beter te leren kennen, een gedragen visie te ontwikkelen en acties te ondernemen die bijdragen aan een zorgzame speelleeromgeving.
- BOA-decreet en kwaliteitslabel kleuteropvang: aanleiding om samenwerking (kleuter)opvang en (kleuter)onderwijs te herdenken!
- DuJo-project als inspiratiebron

2

JIJ EN JE VRAGEN

1. Wie ben jij (naam)?
2. Waar werk je (organisatie)?
3. Wat wil je uit deze sessie halen (leervraag)?

➤ Leervraag: bewaak dat die aan bod komt

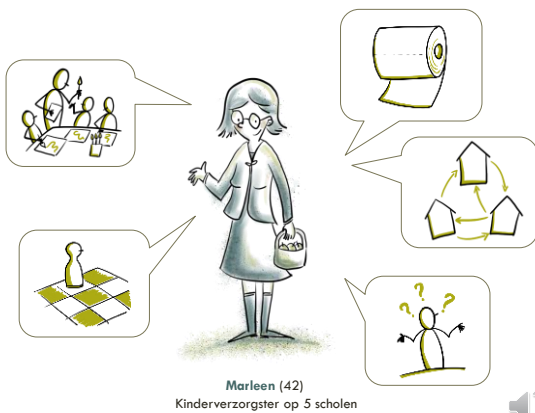
➤ Ook welkom aan de personen waarrond ons project draaide!

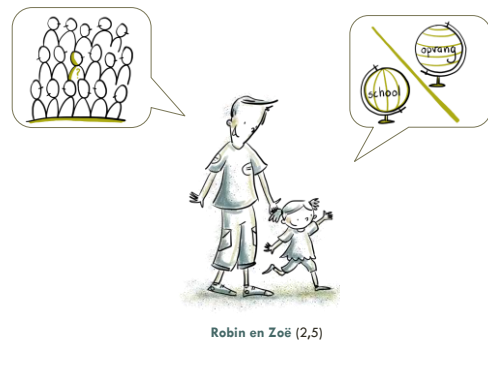
3

4

5

6

DUJO-PROJECT: PROBLEEMSTELLING

- Breuk tussen buitenschoolse opvang (en activiteiten) en (kleuter)onderwijs
- Gevolgen voor (jongste) kinderen en ouders: gemis aan continuïteit in gezichten en aanpak
- Gevolgen voor personeel (kinderbegeleiders):
 - Gemis aan samenwerking en uitwisseling tussen school en opvang ivm realiseren kwaliteitsvolle kinddag
 - Kinderbegeleiders buitenschoolse opvang: gesplitste uren, deeltijdse contracten, minder gunstige arbeidsvoorwaarden
 - Kinderbegeleiders kleuterklas ('kinderverzorger'): versnipperde uren overheen scholen, deeltijdse contracten, gemis aan duidelijk kader, ondersteuning en waardering voor de job

DUJO-PROJECT: DOELSTELLINGEN

Exploreren van de mogelijkheden, beperkingen en toekomstsporen voor de **combinatiefunctie kinderbegeleider in kleuteronderwijs en opvang**

- Hoe kunnen we de combinatiefunctie en de samenwerking tussen kinderbegeleider en kleuterleerkracht invullen, vanuit een educare-gedachte?
- Wat zijn contractmogelijkheden vandaag? Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende contractmogelijkheden?
- Welke meerwaarde ervaren kinderbegeleiders, leerkrachten en leidinggevendenden?
- Wat zijn belangrijke voorwaarden voor een goede praktijk op organisatieniveau?
- Welke knelpunten in regelgeving en financiering bemoeilijken momenteel de uitrol van een functie *kinderbegeleider in kleuteronderwijs en opvang*?

Ontwikkelen van **methoden en materialen om samenwerken aan een zorgzame speelleeromgeving voor kleuters in opvang en onderwijs te versterken**

7

8

Katleen
Coördinator IBO

Toon
Directeur kinderschool

Kernteam

- Kader functie & samenwerking uitwerken
- Kick-off opvang & schoolteam organiseren
- Ouders informeren & bevragen
- Proces & resultaten opvolgen & knelpunten bespreken
- Borgen en opvolgen

9

10

Ayça **Marleen**
Kinderbegeleiders

Tim **Imke**
Leerkracht **Interne coach**

- Opstartgesprekken
- Kader functie & samenwerking uittekenen
- 6-wekelijkse coaching sessies: Samenwerken aan educare

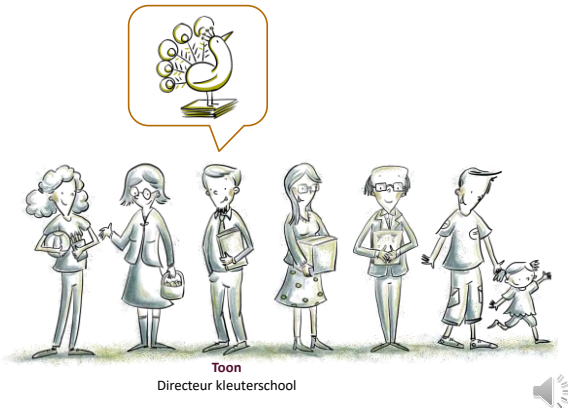
11

DRIE PROEFTUINEN

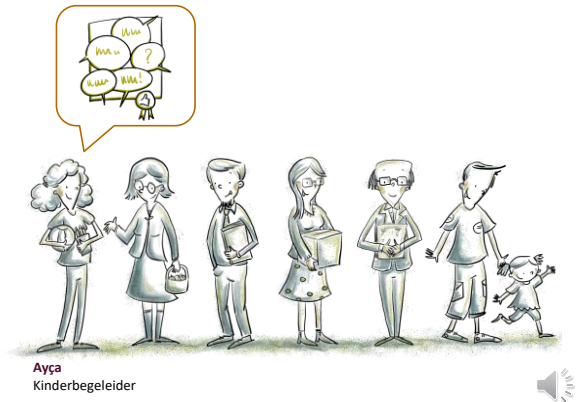
De drie proeftuinen waren:

- Proeftuin Gent:** samenwerking tussen Stedelijke Basisschool Kluzendreef en STIBO Kluzendreef (ingericht door Sted Gent).
- Proeftuin Evergem (Kluzen):** samenwerking tussen Basisschool Kinderopvang Evergem (ingericht door Gemeente Evergem) en Vrije Basisschool De Kleine Prijs.
- Proeftuin Brugge:** samenwerking tussen OLVA De Moeren en De Blauwe Lelie (basisschoolse opvang ingericht door OCMW Brugge).

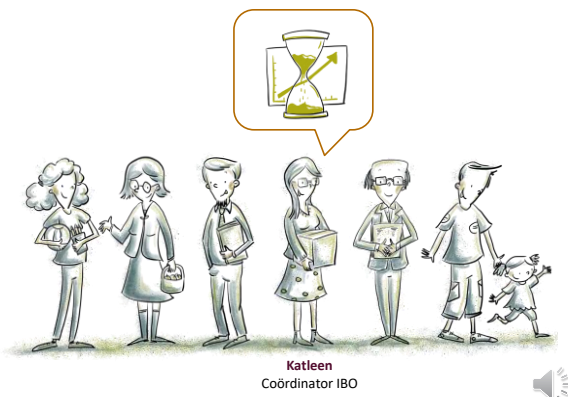
12

13

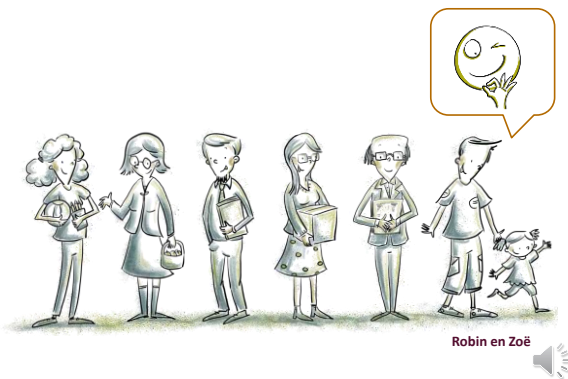
14

15

16

17

RESULTATEN

**Brochure Combinatiefunctie
Kinderbegeleider in
kleuteronderwijs en opvang**

- Wat houdt de functie in?
- Waarom investeren in deze functie?
- Contractmogelijkheden?
- Bouwstenen en tips voor de praktijk

Beleidsaanbevelingen**Duo-Doebox**

- Voor professionals uit opvang en onderwijs die hun *samenwerken aan een zorgzame speelleeromgeving (voor kleuters)* willen versterken
- Achtergrondinformatie, methoden en materialen
- Elkaar beter leren kennen, gedragen visie ontwikkelen en acties ondernemen die bijdragen aan een *zorgzame speelleeromgeving (voor kleuters)*

22

KNELPUNTEN... EN BELEIDSAANBEVELINGEN

1. Beroep kinderbegeleider/kinderverzorger: dezelfde kinderen, verschillende visies
2. Verschillende arbeidsvoorwaarden voor het beroep van kinderbegeleider in opvang en onderwijs
3. Belemmeringen in de contractmogelijkheden van een kinderbegeleider in kleuteronderwijs en opvang
4. Geen of beperkte samenwerking tussen buitenschoolse kinderopvang en onderwijs

23

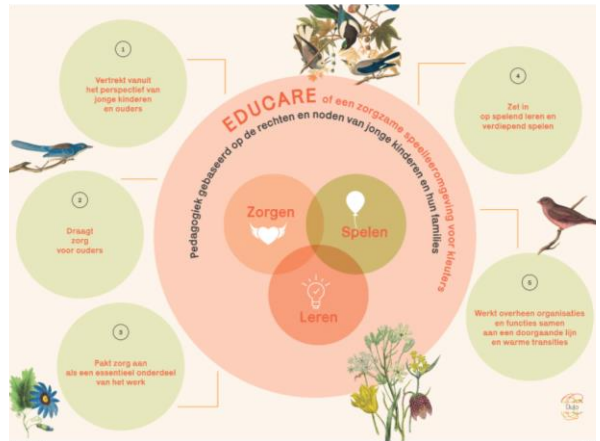
KNELPUNT 1: BEROEP KINDERBEGELEIDER/KINDERVERZORGER: DEZELFDE KINDEREN, VERSCHILLENDE VISIES

Functiebenaming	Beroep van kinderbegeleider in de buitenschoolse opvang	Ambt van 'kinderverzorger' in het kleuteronderwijs
Opleidingsvereisten	Opleidingen die leiden naar de beroepskwalificatie 'kinderbegeleider'	Bekwaamheidsbewijs (opleidingen die leiden naar de beroepskwalificatie 'kinderbegeleider' zijn hierin opgenomen)
Competenties	Erkende beroepskwalificatie met 15 competenties = referentie voor EVC en leerinhouden van opleidingen + basis voor 6 competenties kwaliteitslabel kinderopvang BOA	Categorie paramedisch personeel, niet beschreven in een beroepsprofiel of via een overzicht van beroepscompetenties
Opricht	Brede pedagogische rol: kinderen begeleiden buiten de schooltijd en bijdragen aan hun algemene ontwikkeling, in samenwerking met ouders, collega's en externen rekening houdend met de diversiteit in de samenleving teneinde het kind zich goed te laten voelen en de ouders als eerste opvoeders te ondersteunen	Prestatieregeling voor personeelsleden in het basisonderwijs: opnemen van technisch-verzorgende taken ter ondersteuning van de kleuteronderwijzers Model van functiebeschrijving voor het ambt

24

25

26

ROLLEN KINDERBEGELEIDER IN KLEUTERONDERWIJS EN OPVANG

Zorg dragen voor emotioneel en fysiek welbevinden

- Hechte relatie met elk kind uitbouwen
- Aandacht hebben voor en inspelen op vragen en signalen
- Structuur en veiligheid bieden
- Zorg dragen voor gezonde gewoonten en leefomgeving
- Slim omgaan met stress en crisissituaties
- Warme contact en zachte overgangen bieden (verhaal en rouwritueel)
- Kinderen ondersteunen en begeleiden tijdens angstsituaties zoals vlieks, vlieks, naar toilet gaan...
- Druor omgaan met elk kind en/of groep
- Positief omgaan met diversiteit

Speelmogelijkheden en rijke ontlooptingskansen creëren

- Veilige en stimulerende ruimte en speelmaterialen aanbieden, aansluitend bij de interesses en ontwikkeling van kinderen
- Activiteiten aanbieden, aansluitend bij de interesses en ontwikkeling van kinderen
- Speelmogelijkheden van kinderen begeleiden door
 - omvattingen en interesses van kinderen te verkennen
 - te verbinden, dat door meer te spelen, gesprekken te voeren of kinderen te verbinden met elkaar
 - speelplezier te geven
- Samenwerken en spelen ondersteunen, waaronder conflicten uitlossen en oplossen

Rollen doorheen kinddag

Samenwerken met buurt en lokale partners

- Buurt bemerken als speel- en leeromgeving
- Zichtbaarheid van school en opvang in de buurt meer uitdagen
- Samenwerken met lokale partners, met het oog op een zorgzame en rijke speelomgeving

Samenwerken met ouders/opvoeders

- Ouders opvoeders sensibiliseren
- Verdiepende communicatie en in gesprek gaan over omvattingen en betekenis van kind
- Acties ondernemen om ouders opvoeders te betrekken
- Bijdragen aan zijn- en anderszamenkomsten
- Bijdragen aan contactmomenten

27

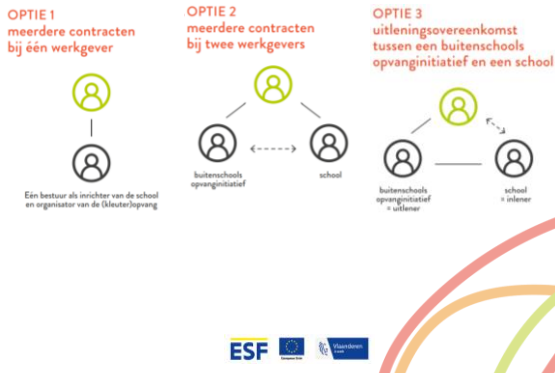
KNELPUNT 2: VERSCHILLENDE ARBEIDSVORWAARDEN VOOR HET BEROEP VAN KINDERBEGELEIDER IN OPVANG EN ONDERWIJS

- Minder gunstige arbeidsvoorwaarden voor kinderbegeleider in opvang dan voor kinderbegeleider ('kinderverzorger') in onderwijs
 - Minder verlofdagen
 - Gesplitst uurrooster, werken wanneer eigen kinderen thuis zijn -> moeilijkere combinatie werk-gezin
 - Voltijdse prestatie = 38u ipv 32u (let wel: bepaalde opdrachten hier niet in vervat)
 - Loon lijkt minder gunstig (loopt sterk uiteen per organisator wegens geen gedeeld loonkader)
 - Leidinggevenden geven aan dat aanwerven en behouden van begeleiders moeilijk is
 - Draagt bij aan personeelstekort in buitenschoolse opvang!

28

KNELPUNT 3: BELEMMERINGEN IN DE CONTRACTMOGELIJKHEDEN VAN EEN KINDERBEGELEIDER IN KLEUTERONDERWIJS EN OPVANG

29

KNELPUNT 4: GEEN OF BEPERKTE SAMENWERKING TUSSEN BUITENSCHOLEN KINDEROPVANG EN ONDERWIJS

- Gemis aan een gezamenlijk standpunt over het belang en de meerwaarde van samenwerking tussen (kleuter)opvang en (kleuter)onderwijs
- Gemis aan een gedeeld kader overheen opvang en onderwijs aan jonge kinderen
- Gemis aan breder beleid en bredere praktijk van samenwerken aan een doorgaande lijn (bv. wettelijk kader pedagogisch kwaliteitsvolle middagpauze ontbreekt)

30

WAAR WIL JIJ IN VERDIEPEN?

1. Beleidsaanbevelingen

1. Beroep kinderbegeleider/kinderverzorgster: dezelfde kinderen, verschillende visies
2. Verschillende arbeidsvoorwaarden voor het beroep van kinderbegeleider in opvang en onderwijs
3. Belemmeringen in de contractmogelijkheden van een kinderbegeleider in kleuteronderwijs en opvang
4. Geen of beperkte samenwerking tussen buitenschoolse kinderopvang en onderwijs

2. Methoden uit de Duo-Doebox

1. Educare stellingen
2. Ik & mijn beroep-vragen
3. Educare casussen

31

IK & MIJN BEROEP-VRAGEN

Ik als professional

Hoe leg je jouw eigen beroep uit in drie kernwoorden?

Wat is volgens jou de kern van het beroep van kinderbegeleider / kleuterleerkracht?

32

EDUCARE STELLINGEN

zorgen, spelen en leren

De term "kinderverzorgster" geeft goed weer wat de opdracht van een kinderbegeleider in kleuteronderwijs is.

- Kies een afbeelding die jij linkt aan de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs.
- Leg uit waarom je deze afbeelding koos.
- Lees de stelling op de achterkant en ga in gesprek.

33

EDUCARE CASUSSEN

Infrastructuur en materialen delen

BETROKKEGENES

- **Kinderschoolbegeleider** in opvang (geen aanspraak op de school)
- **Kinderschoolbegeleider** die geen aanspraak op de opvangsovereenkomst heeft
- **Kinderschoolbegeleider** die geen aanspraak op de opvangsovereenkomst heeft
- **Kinderschoolbegeleider** die geen aanspraak op de opvangsovereenkomst heeft
- **Kinderschoolbegeleider** die geen aanspraak op de opvangsovereenkomst heeft
- **Kinderschoolbegeleider** die geen aanspraak op de opvangsovereenkomst heeft

DEZE PRAKTIJK

Hoe kan het volgens jou dit kind deze situatie oplossen met de school?

DEZE PRAKTIJK

Hoe kan het volgens jou dit kind deze situatie oplossen met de school?

34

TER AFRONDING

1. Wat neem je mee (inzichten)?
2. Wat wil je hiermee doen (acties)?
3. (Hoe) Kunnen wij hierbij ondersteunen?

35

HONGER NAAR MEER?

- Handouts van workshop deze voormiddag: Kinderopvang en onderwijs, hand in hand?
- Projectpagina <https://vbjk.be/nl/projecten/dujo-naar-duurzame-jobs-in-opvang-en-begeleiding-van-school>
 - Downloads
 - Duo-Doebox handleiding
 - Brochure: combinatiefunctie kinderbegeleider in kleuteronderwijs en opvang. Mogelijkheden, aandachtspunten en bouwstenen voor de praktijk.
 - Beleidsaanbevelingen
 - Extra's
 - Bestellen
 - Duo-Doebox en/of dialoogkaarten

36

Workshop Duo-Doebox

Op zoek naar manieren om de samenwerking tussen buitenschoolse opvang en basisonderwijs te versterken?

Heb je interesse? Schrijf je in.

Praktisch
 Wanneer? Donderdag 23 september 2023
 van 9.30 u. tot 12.30 u. (beethaal vanaf 9 u.)
 Waar? VVK
 Ruim van Gievenestraat 6/A
 3000 Geet
 Kostenprijs? 45 euro

Wat?
 In deze workshop sta je stil bij hoe de samenwerking tussen buitenschoolse opvang en basisonderwijs kan bijdragen aan een gezamenlijke speelleeromgeving voor kinderen en ouders. Je maakt kennis met en wisselt uit over de situatie-behandeling. Dit is een aanpak waar zorgen, spelen en leren over bedrogdijk en naeve met elkaar verbanden zijn. Tijdens de workshop maken we gebruik van methoden en materialen uit de Duo-Doebox. Deze box ondersteunt medewerkers in opvang en onderwijs die hun samenwerking aan een gezamenlijke speelleeromgeving voor kinderen willen versterken. De box biedt achtergrondinformatie, methoden en materialen om elkaar beter te leren kennen, een gezamenlijke visie te ontwikkelen en acties te ondernemen. Al doende ontdekken je de Duo-Doebox en verzeemal je ideeën over hoe je dit in jouw context kunt gebruiken.

Voor wie?
 • verset woordelijke, pedagogisch coaches en ondersteuners in de (buitenschoolse) kinderopvang
 • directies, pedagogisch begeleiders en onderwijscoördinatoren in kleuteronderwijs
 • docenten, kerntuist en sompingsoverleiders in opvang voor kinderopvang en kleuteronderwijs
 • BSO medewerkers lokaal bestuur
 • medewerkers van Huis van het Kind

Volg onze facebookpagina en de evenementenrubriek!

37

Projectteam

sandra.vandermespel@vbjk.be
caroline.boudry@vbjk.be
helena.sienaert@arteveldes.be
margaux.verschelden@arteveldes.be
annemie.nouwynck@vvsq.be

Vragen over de juridische kant van het delen van werknemers?
<https://www.acerta.be/nl/bridge>

38